

#42

KESERÜ Ilona

1. Keserü Ilona portréja
Fotó: Szabóky Zsolt

KESERÜ ILONA (1933)

Mind 7. | All 7, 1986

Olaj, vászon, applikáció | Oil, canvas, application, 70 x 55 x 7 cm

Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Keserü

Jelezve hátoldalon | Signed on the reverse: Keserü «MIND 7» o.v. appl. 70x55x7 cm 1986

Kezdő ár | Starting price: 18 000 000 Ft / 45 000 EUR

Becsérték: 30 000 000 - 40 000 000 Ft

Estimate: 75 000 - 100 000 EUR

64

ÉLETMŰJEGYZÉK-SZÁM | OEUVRE CATALOGUE NR.: IKI 1986/1065

| In.: Képerdő. Ilona Keserü Ilona. Művek 1982 - 2008 Works. MODEM, Debrecen, 2008. november 22. - 2009. március 1., kat.: 98., 322. oldal

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:

| Képerdő. Ilona Keserü Ilona. Művek 1982 - 2008 Works. MODEM, Debrecen, 2008. november 22. - 2009. március 1., kat.: 98.

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

| Keserü Ilona festőművész kiállítása. Pécsi Kisgaléria, Pécs, 1988. szeptember 9. - október 2., kat. sz. n

| Keserü Ilona. Szerk.: Simon Zsuzsa: Keserü Ilona. Budapest - Múcsarnok; Kecskemét - Kecskeméti Képtár, 1989, kat.: 18.

| Keserü Ilona festőművész kiállítása. Szombathelyi Képtár, Szombathely, 1993. július 15. - augusztus 22., kat.: 33.

| Ilona Keserü. Berlin, Galerie Eremitage. 1993. október 29. - december 15.

| Végtelen színsor. Keserü Ilona kiállítása. Árkád-Szalóky Galéria, Budapest, 1997. november 10-29.

| Festmények 1980-tól. Városi Művészeti Múzeum, Győr, 2001. május 19.

| Nudelmann László gyűjteménye. Kieselbach Galéria és Aukcióház, Budapest, 2011. szeptember 21. - október 21.

| Keserü Ilona művei a Nudelmann gyűjteményben. Kisterem Galéria, Budapest, 2017. október 1-4.

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

| Ébly Gábor: Magángyűjtők, magángyűjtemények. Múzeumi igényű válogatás a huszadik századi magyar művészetből.

Nudelmann László gyűjteménye. In: MEO Art Fair 2002, kortárs képzőművészeti vásár, I. évf. 2002/1., 11. oldal

| P. Szabó Ernő: Formaünnep magyar trikolórral. Kornisától Tamási Claudiáig - Nudelmann László gyűjteménye a Kieselbach Galériában.

Pannon Tükör, Zalaegerszeg XVI. 2011. XI-XII., 6. sz., kép: 104. oldal

| Ilona Keserü Ilona. Öneréjű képek = Self-powered works. Szerk.: Borus Judit, Kisterem - Keserü Ilona, Budapest, 2020, 144. oldal

1. Jack Bush: Chopsticks, 1977
© Estate of Jack Bush

2. Jack Bush: London #8, July, 1973
magántulajdon

3. Keserü Ilona: Mind 2., 1981 magántulajdon

4. Keserü Ilona: Mind 6., 1986 Ferenczy Múzeumi Centrum, Szentendre

Keserü Ilona egész életművét átszövő téma a színkutatás, melyhez különböző korszakaiban újra és újra visszatér. A hetvenes évekbeli kutatásainak célja az akkori – piros, narancs, rózsaszín, szürke orientáltságú – színhasználatának bővítése volt.¹ „Ezen a hullámfelületen a színek nagyon kis változásokkal, árnyalatnyi keveredésekkel, foltonként közelítettek egymás felé anélkül, hogy tisztaságukból veszítettek volna. Így persze előbb-utóbb ütközések keletkeznek... Közvetítő, közömbös szint kerestem... Tekintetem rátapadt a képfelület áramló színtöltői előtt mozgó, ecsetet tartó kézfejemre, kezem színére. [...] Kiderült, hogy ez a szín összeköt, átvezet, közömbösít”² – mesélt Keserü a felfedezéséről, mikor műtermi munkája során a vásznain keveredő színtoltok előtt saját kezének a színét felfedezve rájött, hogy a szívrágy valamennyi színárnyalata tökéletesen harmonizál a bőrszínnek különféle tónusával. A művész ismerte a 14. századi közép-italiai festészetben már megtalálható ún. cangiante („színváltás”) festészeti technikát, melynek lényege, hogy az árnyékolásnál a térbelivé formálás eszközeként nem az adott szín sötétebb vagy világosabb

árnyalatait használja, hanem olykor eltérő színekkel, váratlan színpárosításokkal éri ezt el.³ Keserüt a szokatlan, harsogó színkombinációk (lilák-kékek, narancsok-zöldek) ragadták meg, festészeti alkalmazásukban „nem csak az intenzív szín-együttállások harmonikus-diszharmonikus megjelenése foglalkoztatja, hanem a színváltás felidézte zenei harmóniák, a »legtökösabb szubsztancia« mibenléte is.”⁴ A spektrum- és a bőrszínnek kölcsönhatásainak kutatása az 1980-as években megkezdett Mind-sorozat képein teljesedett ki. A színek és az emberek sokféleségére utaló címmel rendelkező széria a háttérben megjelenő szívrágy-színek variációinak és az előtérben levő bőrszínű ívek tónusainak kontrasztjával kísérletezik, mely a sorozat összes darabján máshogy jelenik meg. A korábbi darabokon az átlós színsávokra szabadabb ecsetvonásokkal, véletlenszerűen helyezte el a színtoltokat, melyekre – régebbi műveiről már ismert – bőrszínnek skáláját idéző hullámív került, fentről lefelé egyre világosabb árnyalatokban. Máshol a szívrágy-színeket már ívvé egyszerűsödő bőrszínű vonalak egészítik ki (Mind 2., 1981). Később a színtoltok már nem torlódnak középre, nincsenek sorrendben, az

egész hátteret betérítik, viszont a bőrszínű ívek még megmaradnak (Mind 6., 1986). A legutolsó daraboknál már a bőrszíneket megjelenítő ívek plasztikusabbá válnak, növényi- vagy vászonapplikációk váltják fel őket. A most aukcióra kerülő Mind 7. (1986) a sorozat egy igen különleges változata. A szétszórt gesztusszerű, pasztelles festékfoltok előterében a bőrszínnek kivilágosodó skáláját már a szentjánoskenyérfa (illetve a fának nálunk is honos mérsékelt övi rokonának) termései helyettesítik.⁵ A növény termései sötétbarnára, olykor egészen feketére érnek, azonban, hogy megmaradjon a bőrszínnek skálája, különféle színárnyalatokra festette őket. A bőrszín tónusait reprezentáló növényi applikációk itt is megőrzik a fentről lefelé világosodó skálát. Keserü művészetében már korábban is megjelent a plasztikusság vászondomborítás és textilapplikációk formájában; olykor hétköznapi (talált) tárgyakat is applikált műveire, ezáltal egy új, művészeti kontextusba helyezve őket. A mű, mind a színkutatás szempontjából, mind technikailag Keserü életművének kiemelkedő darabja.

ERDÉLYI REBEKA

1 Pernecky Géza: Csata és szívrágy. In: Ilona Keserü Ilona. Művek 1982-2008 Works. Modem, Debrecen, 2008, 33. oldal
 2 Pernecky (2008) 33. oldal
 3 Aknai Katalin: „Állandóan visszajárok a múltamba”. Keserü Ilona életművének vizsgálata a hatvanas évek perspektívájából. Doktori Disszertáció, Budapest, 2014, 163. oldal
 4 Aknai Katalin kiállítás megnyitó beszéde, Kisterem Galéria, 2019
 5 Pernecky (2008) 37. oldal